

50 ANYS DE LA INAUGURACIÓ DEL MONUMENT DEL RIU Un exregidor revela que cada poble estava obligat a enviar a Tortosa tres camions de gent

C.A., actual professora d'un col·legi de Tortosa, tenia 14 anys quan Franco va visitar la capital del Baix Ebre. Ella es trobava interna en un col·legi de la ciutat i aquell dia, les monges van decidir portar-les a veure l'arribada del dictador. "Ben bé no sabíem on anàvem..., èrem conscients que venia Franco, però no coneixíem què hi venia a fer". De fet, C.A. apunta que tant ella com les seues companyes no sabien exactament la realitat que s'amagava darrere la figura de Franco: "Al col·legi ens pintaven a Franco com una persona a qui s'havia de respectar i obeir". Les monges els havien donat unes banderetes d'Espanya que havien de moure sense parar.

El franquisme controlava tots els àmbits que envoltaven la societat espanyola. Els col·legis de Tortosa feia dies que estaven preparant l'arribada de Franco a la ciutat. Tant és així que totes les alumnes de l'escola van sortir al carrer a rebre el líder franquista. Inclús les internes, com és el cas de la C.A., que recorda que la seua mare, al saber que havia estat tot el dia al carrer, es va enfadar perquè des del col·legi ningú li havia demanat permís per autoritzar la sortida de la seua filla. "No sabíem ben bé què estàvem fent allí fora, però per a nosaltres [les alumnes internes], el fet de sortir al carrer ja era una festa", explica la mateixa C.A.

Gairebé trenta anys d'un règim tan dur com el franquista generaven por i, per tant, obediència. No obstant, des del Govern Civil de Tarragona

van voler assegurar-se la gran afluència de públic a la festa del franquisme a l'Ebre. És per això que, tal i com ens explica un exregidor de la localitat ebreca de Santa Bàrbara, el governador civil de Tarragona va obligar cada localitat del sud de Catalunya a desplaçar un nombre concret d'habitants fins a Tortosa. "Cada poble havia d'enviar tres camions plens de gent per rebre el dictador". Cal dir que l'elecció de participants era lliure i que, normalment, els qui anaven ho feien per voluntat pròpia. Ara bé, C.A. recorda un cas que li va cridar l'atenció... "Mentre esperàvem

"Al col·legi ens pintaven Franco com un heroi, un cap a qui s'havia de respectar i obeir"

Franco vaig veure la presència d'un home que coneixia, ell era republicà, però aquell dia, sota la mofa dels que el coneixien, li tocava aguantar una pancarta en suport a Franco". No era l'únic... Molts alcaldes havien volgut penalitzar aquells partidaris del bàndol republicà obligant-los a anar a rebre el cabdill.

LA CENSURA COM A MITJÀ "Su excelencia el Generalísimo hace su entrada en la ciudad de Tortosa. El pueblo le recibe con gran entusiasmo y viva emoción...". Així començava el NO-

DO que informava de la visita del dictador a la ciutat tortosina. El periodisme espanyol vivia una època de censura total i les peces que es publicaven estaven íntegrament controlades pels tentacles del règim. La llibertat de premsa era inexistent i si algun diari anava en contra del dictador les represàlies eren fatals. Tots els periodistes sabien que havien d'exaltar Franco. Josep Bayerri afirma que enlertir i lloar la figura de Franco a les seues cròniques era un fet que tothom donava per suposat. Bayerri ho tenia molt clar: "A mi, cap director em va dir mai que havia d'enlertir el 'caudillo', cada periodista sabia que ho havia de fer, si no l'endemà ja podíem córrer...". En la seua crònica, publicada a *La Vanguardia* el 22 de juny del 1966, Josep Bayerri es limita a explicar què va fer Francisco Franco durant la seua visita a Tortosa. Sota el títol de *Clamoroso recibimiento de Cataluña al Caudillo en Tortosa*, veiem clares lloances al líder franquista imposades pel mitjà i pel periodisme del moment: "las muestras de adhesión al Régimen no cesaron ni un solo momento" o "el flamante Caudillo acompañado de su egregia esposa".

El tractament de la visita encara va ser més exhaustiu a *La Voz del Bajo Ebro*, el setmanari local del moment a les Terres de l'Ebre. Era l'únic mitjà del territori autoritzat per la dictadura i aquesta circumstància és notòria en la forma com parlaven del 'caudillo'. A la portada de l'edició del 30 de juny del 1966 apareix, amb lletres exageradament grans, "Franco y Tortosa vivieron unas horas de emoción inenarrable en la inauguración del Monumento a la Batalla del Ebro". I la crònica comença així: "La ciudad, ávida por recibir al Caudillo, y hacerlo como la personalidad y la obra de éste se merece (...)".

És en aquest setmanari on trobem una sèrie de peces complementàries que tenen l'únic i clar objectiu d'enlertir encara més la figura del dictador. En primera instància hi apareix un poema dedicat al monument a la Batalla de l'Ebre (*Poema de Dolor y de Esperanza*) que, signat per David Català, exalta aquells soldats del bàndol nacional que "acudieron presurosos al grito angustiado de la Patria" i que "con su gesta forjaron el amanecer de una Nueva España".

"Fecha memorable para nuestra ciudad y las tierras todas del Bajo Ebro constituirá la del 21 de junio de 1966". Així comença un article que en l'últim paràgraf sobrepassa els límits de la propaganda política: "Poco o nada nos importa a los españoles la opinión de tales liberales europeos. Unidos a Franco, hemos recorrido una de las mejores etapas de nuestra Historia. Y con él, y en todo caso guiados por su ejemplo, cubriremos, si Dios quiere, las etapas necesarias para continuar levantando, hasta termi-

ANTIGA

Franco, en el moment de baixar del cotxe oficial a Tortosa. / ARXIU DE RADIOTELEVISIÓ ESPANYOLA

Continua a la pàg. 6